

Conclusio.

Si jam, quae hactenus per integram dissertationem attuli, breviter resumantur, primum erit concludere: *non esse dogma catholicum*, matrimonii vinculum nullo in casu vivente utroque conjuge dissolvi posse. Nam ad essentiam dogmatis pertinet

- a) revelatio divina ex sacrae scripturae codicibus vel ex traditione unanimi haurienda, atque
- b) ecclesiae totius consensu declarata et confirmata.

Sed in assertionione matrimonii indissolubilitatem statuente hos dogmatis characteres frustra quaeres.

Scriptura enim duos excipit casus, in quibus matrimonii vinculum dissolvitur, nempe apud Matthaeum c. V, et XIX. et epist. I. ad Corinth. VII, 15.

Dein *traditio*, patrum libris fidelissime custodita, ita divergit, ut plures matrimonium omni in casu indissolubile esse affirmant, alii negent, atque casum apud Matth. V. et XIX. allatum excipiant.

Ecclesiae iudicium, ex conciliorum potissimum definitionibus cognoscendum, hac in re aequè varium est, ut ex citatis conciliorum particularium, et generalium etiam Florentini nempe et Tridentini, definitionibus liquet.

Denique *praxis ecclesiae* exhibet, praeter casum apud Matth. et I Corinth. VII. nonnullos alios, in quibus matrimonium ratum dissolvitur, ut: *per professionem religiosam, per dispensationem pontificis*; quibus accedunt casus per leges imperatorias expressi et veteri ecclesiae praxi non reprobati.

Sed quaeso, potuissetne ecclesia docere et permittere unquam matrimonii in his casibus dissolutionem, si dogma catholicum esset, nullo in casu vivente utroque conjuge matrimonium posse dissolvi??

Caeterum fateor candide, recentioribus ecclesiae legibus hanc matrimoniorum dissolvendorum licentiam restrictam quidem esse, nec in casu adulterii a Christo excepto locum habere; sed leges hae ad disciplinam pertinent, jus a Christo concessum ecclesiae, dissolvendi matrimonia in adulterii casu, restringentem, seu juri huic renuntiantem, cum aliunde nemo jure sibi concesso uti obligetur.

At quamvis disciplinari duntaxat lege matrimonii indissolubilitas dicto in casu adulterii constituta sit, nihilominus reverenter ab omnibus catholicis erit recipienda, cum socii sit officium, leges sociales, quibus communitas regitur, observandi.

Atque haec sunt, quae de themate proposito dicere, rei non dissonum judicabam.
